नं० ५५९९ — घ

योनितन्त्रम्, समयाचारतन्त्रम्

पत्राणि ४०

(संपूर्णम्)

नं० ११२३२ तन्त्र
योनि तन्त्रम्
समयाचार तन्त्र
४० पत्राणि

नं० ५५९९-घ
योनितन्त्रम् समयाचारतन्त्रम्
पत्राणि ४०

अथयोनितंत्रम्

ॐभवान्यैनमः कैलासशिखरासीनंदेव
देवंजगद्गुरुम् सदाशिवमुखीदुर्गा प्रश्नंप
प्रच्छपार्वती चतुःषष्टिस्तुतंत्राणिकृतानि
भवताप्रभो तेषांमध्येप्रधानानिवदस्वक
रुणानिधे ईश्वरउवाच शृणुपार्वतिचार्व
ग्यस्तिगुह्यतमंप्रिये कोटिवारंवारिता
सितथापिश्रोतुमिच्छसि स्त्रीस्वभावाद्धि
चार्वंगिशास्त्रंमांपरिपृच्छसि गोपनीयंप्रय
त्नेनत्वयैवविदितंतुतत् मंत्रपीठंयंत्रपीठं
योनिपीठंचपार्वति योनिपीठंप्रधानंहि
तवस्नेहात्प्रकाश्यते हरेराद्याश्चयेदेवाःसृ
ष्टिस्थित्यंतकारिणः सर्वेवैयोनिसंभूताः
शृणुष्वनगनंदिनि शक्तिमंत्रमुपास्यैवय
दियोनिंनपूजयेत् तेषांदीक्षाश्चमंत्रश्चनरका
योपपद्यते अहंमृत्युंजयोदेवितवयोनिप्रसा
दतः तवयोनिंमहेशानिभावयामित्वहर्निशं
पूजयामिसदादुर्गेहृत्पद्मेसुरसुंदरि दिव्यभा
वोवीरभावोयस्यचित्तेविराजते अनायासेनदे
वेशितस्यमुक्तिःकरेस्थिता शक्तिमंत्रंपुरस्कृ
त्ययोवायोनिप्रपूजकः सधन्यःसकृतार्थीमान्

सर्वज्ञः सहस्रास्यैः ब्रह्माद्यपि चतुर्वक्त्रैः
कल्पकोटिशतैरपि वक्तुमिदं न शक्नोति किं
मन्यैर्बहुभाषितैः यदि भाग्यवशेनापि यो
षित्साक्षात्स्वपुष्पिणी तदेव महतीं पूजां कृत्वा
मोक्षमवाप्नुयात् आनीय प्रमदां कांतां घृणा
लज्जाविवर्जिताम् स्वकांतां परकांतां वा स्ववे
षां स्थाप्य मण्डले प्रणमेद्विजयां दत्वा पूज
येद्भक्तिभावतः वामोरौ तां ... मा संस्थाप्य पूज्या
योनिःसकुंतला योनिगंडे चंदनं च दद्यात्सुगंधं
मनोहरम् तत्र वा वाहनेनास्ति जीवन्यासं
तथा मन्त्रः तन्मुखे कारणं दत्वा सिंदूरेणार्ध
चंद्रकं ललाटे चंदनं दत्वा हस्तद्वयं कुचोप
रि अष्टोत्तरशतं जप्त्वा स्तनमध्ये वरानने कु
चमर्दनमादौ हि गंडचुंबनपूर्वकम् अष्टोत्त
रशतं वापि सहस्रं योनिमंडले जप्त्वा मन्त्रं म
हास्तोत्रं पठेद्भक्तिपरायणः पूजा तत्र प्रकर्त
व्या साधकेन महीयसी स्वयं च पूजकेनापि
नात्र कार्या विचारणा गुरोरग्रे पृथक्पूजानि
ष्फलैव न संशयः तस्माच्च गृहसवैहितं गुरवे च
समर्पयेत् पूजावसाने आगत्य प्रणमेद्योनिमं

डलं पुष्पांजलित्रयं दत्वा प्रणमेद्योनिमंडलम्
दत्वा पुष्पांजलित्रयं स्वगुरुं प्रणमेत्ततः प्रार्थयेद्व
हुयत्नेन कृतांजलिपुटः सुधीः योनिश्च्जावि
धिं दृष्ट्वा कृतार्थोस्मिन संशयः अद्य मे सफलं ज
न्मजीवितं च सुजीवितं पूजां कृत्वा महायोनिं
द्रुतो नरकार्णवात् इति योनितंत्रे प्रथमः पटलः १
देव्युवाच देवदेव जगन्नाथ सृष्टिस्थित्यंतका
रक त्वां विना जनकः कोपि मां विना जननी प
रा संक्षेपात्कथिता योनि पूजाविधिरनुत्तमा
कस्य योनिः पूजितव्या योनिश्च कीदृशी शुभा
महादेव उवाच नटी कापालिनी वेश्या रजकी
नापितांगना ब्राह्मणी शूद्रकन्या च तथा गो
पालकन्यका मालाकारस्य कन्या च नवकन्याः
प्रकीर्तिताः अथवा सर्वजातीया विदग्धा लोल
लोचनाः मातृयोनिं परित्यज्य सर्वयोनिं च ता
डयेत् द्वादशाब्दाधिकां योनिं यावत्षष्टिं समा
पयेत् प्रत्यहं पूजयेद्योनिं पंचतत्त्वैर्विशेषतः
योनिदर्शनमात्रेण तीर्थकोटिफलं लभेत्
तिलकं योनितत्त्वेन वस्त्रं च कुलद्रव्यकं आस
नं कुलद्रव्यं च शजनं च कुतो भयं प्रथमं मर्दनं
तस्याः कुंतलाकर्षणादिकं तद्वक्रो लेखलिं

३

यो॰ त॰ १

गेवदयात्सृजकसन्नमः योनिपूजां विधायाथ लिंगपूजांचकारयेत् चंदनं कुंकुमंदद्यात्लिंगोपरिवरानने योनौलिंगं समास्थाप्यताडयेद्धुडुयत्नतः ताड्यमानेपुनस्तस्याजायतेतत्वमुत्तमम् तत्त्वेनपूजयेद्देवीं योनिरूपांजगन्मयीं भौमावास्यानिशाभागे वतुष्पथगतोनरः श्मशानेचापिवागत्वादग्धमीनसमन्वितं पायसान्नंबलिंदत्वा शून्यगेहेतरोरुहे जपित्वाचपठित्वाचभवेद्योगीश्वरोनरः रजस्वलाभगंदृष्ट्वा स्पृष्ट्वाचसाधकःस्वयम् अष्टोत्तरशतंजप्त्वा भवेद्भूमिपुरंदरः स्वपुष्पैर्योनिपुष्पैश्च बलिंदत्वाजपेन्मनुम् दग्धमीनंकुक्कुरांडं मूषकंमहिषंनरं मधुमांसंपिष्टकान्नं बलिंदत्वानिशामुखे यत्रतत्रमहास्थानेस्वयंनित्यपरायणः दिगम्बरोमुक्तकेशःसभवेत्संपदांपदम् परयोनौजपेन्मंत्रं सर्वकार्येषुसर्वदा दिव्यबुद्ध्यायजेद्देवीं तांशान्तिंशान्तिरूपिणीम् धर्मार्थकाममोक्षार्थी चतुर्वर्गंलभेन्नरः मधुमांसबलिंदद्यात्कुबेरइवपारगः चितायांभौमवारेच योजपेद्योनिमंडलं पठित्वाकवचंदेवि पठेन्नामसहस्रकं सभवेत्का

लिकापुत्रः मुक्तः कोटिकुलैः सह सामिषान्नं
बलिं दत्त्वा निशायां साधकैः सह यत्नतस्तद्
योयोनिं कुचमर्दनपूर्वकं शक्तिरूपा च सा देवी
विपरीतरता यदि तदा कोटिकुलैः सार्धं जीवि
तं च सुजीवितं योनिक्षालनतोयेन लिंगप्रक्षाल
नेन च पूजयित्वा महायोनिमर्घ्यं दद्याद्विधान
तः तत्तोयं त्रिविधं कृत्वा भागं शक्तौ निवेदयेत्
भागद्वयं तथा मंत्री कारणेन व्यवस्थितं मिश्र
यित्वा महादेवी पिबेत्साधकसत्तमः वस्त्रालंका
रगंधाद्यैस्तोषयेत्परप्ररुषी तयोनैश्जयेद्वि
धं निशाशेषे विधानतः भगलिंगैर्भगतालै
र्भगशास्त्राभिचारकैः भगलिंगामृतैः कुर्यान्नैवे
द्यं साधकोत्तमः इति योनितंत्रे द्वितीयः पटलः २
ईश्वर उवाच अथ वक्ष्ये महेशानि सावधानाव
धारय गोपनीयं प्रयत्नेन न प्रकाश्यं कदाचन
प्रकाशात्सिद्धिहानिः स्यात्प्रकाशाद्वधबंधनं
प्रकाशान्मंत्रनाशः स्यात्प्रकाशाच्छिवहा भवेत्
योनितत्त्वसमुद्भूतं मंत्रं तंत्रं प्रधानकं सुगोप्यं
यदितंत्रं हि तवस्नेहात्प्रकाशितं पापाशा मे
पुनेयस्पर्शकास्याद्वक्तारे तसोः पानेभ्रांतिर्भवे
घस्य भेदबुद्धिस्तु साधने शक्तिमंत्रं पुरस्कृत्य

यो॰ त २

सद्गुरात्माकथंभजेत् पूजयित्वामहायोनिं छागादिमार्जिषैर्नरैः रूरुभिर्हरिभिर्व्याघ्रैर्गजैर्गोभिः शिवाखुभिः सिंहैश्चसैः कपोतैश्च पूजयेद्भक्तिभावतः योनिदर्शनमात्रेण कुलकोटिंसमुद्धरेत् चंद्रसूर्योपरागेच यदियोनिं प्रपूजयेत् तर्पणंयोनितत्त्वेन नपुनर्जायतेभुवि क्रमेणलोकमासाद्य देवीलोकमहीयते तत्रतिष्ठेत्साधकेन्द्रः शक्त्यायुक्तोमहेश्वरः महाशंखेनकल्याणि सर्वकार्यंजपादिकं पंचतत्त्वेविनादेवि यत्किंचित्क्रियतेनरैः तत्सर्वंनिष्फलंतस्यचांतेचनरकंभजेत् शक्तिस्तुयोनिपूजायाः क्रियतेचेडिसाधकैः कुंभीपाकेषुपच्यंतेयावदाभूतसंप्लवं योनेर्मुखेमुखंदत्त्वा प्रजपेदयुतंयदि शतजन्मार्जितैः पापैस्तत्क्षणादेवमुच्यते रेतोयुक्तेनपुष्पेण स्वपुष्पमिश्रितेनवा कारणेनापि संमिश्र्यदद्याद्योनौप्रयत्नतः सभवेत्कालिकापुत्रइतिख्यातिमुपागतः जीवचक्रंयदाप्राप्तिनान्यंचक्रंप्रपूजयेत् जीवचक्रंमहेशानि नाभावेहृन्नविसर्जयेत् योनिमूलेवसेद्देवी योन्यांचनगनन्दिनी कालीतारायोनिचक्रे

कुंतलेछिन्नमस्तका बगलास्याच मातंगी
वसेद्योनिसमीपतः योनिगर्ते महालक्ष्मीः षो
डशीभुवनेश्वरी योनिपूजनमात्रेण शक्तिपू
जाभवेद्ध्रुवम् पश्वादिबलिजातीनां रुधिरैश्च
प्रपूजयेत् योनियोनीतियोवक्तिजपकाले
चसाधकः तस्ययोनिः प्रसन्नास्याद्भुक्तिमुक्ति
प्रदायिनी योगीचेन्नैवभोगीस्याद्भोगीच
नतुयोगवान् योगभोगात्मकः कौलोय
दिस्यात्सप्रपूजकः योनिपूजां विनादुर्गे
सर्वपूजावृथाभवेत् योनिमध्येप्रधाना
च चंडालीगणनायिका तस्याः पूजनमा
त्रेण मम तुल्यो न संशयः किंस्नानैः किंत
पोदानैः किंजपैः किंकुलामृतैः योनिपू
जां विना दुर्गे यत्कृतं नच तत्कृतम् यस्मै
कस्मै न दातव्यं मम सर्वस्वसाधनम् स्व
यं यदि समर्थस्स्याद्योनिपूजन तत्परः
साधनं शृणुयात्तस्या वस्त्रालंकारणादिभिः

जपित्वा च महायोनेः पश्चादागत्य मंडलं
दंडवत्प्रणिपत्यैवं योनिमुद्रां निवीतवेत्

यस्य योनौ सदा भक्तिः साधकस्य महाप्रिये
तस्य दुर्गा प्रसन्नास्यात्किमन्यैर्बहुभाषितैः
तत्र योनिः श्चितव्या अस्तत्रं नैव पूजयेत्
अर्चितात्र जितादेवि सिद्धिहानिः पदे पदे

इति योनितंत्रे तृतीयः पटलः ३

महाचीनक्रमोक्तेन सर्वं कार्यं जया
दिकम्॥ इति ते कथितो देवि योनि
पूजाविधिर्मया सुगोप्यं यदि देवे
शि त्वं स्नेहात्प्रकाशितं कोला।
ख्याच प्रदेशे च योनिगर्त्तसमीपतः
गंगायाः पश्चिमे भागे माधवी नाम।
विष्णुना गत्वा तत्र महेशानि योनि
दर्शनमानसः अहं चाहर्निशं दे।
वि योनिपूजनतत्परः भिन्नाचार
प्रसंगेन न शक्ष्यामि दिवानिशं मा या।
धवी सदृशी नास्ति योनिर्महीत
ले नत कुचा कठिना दुर्गे योनेन
स्यास्तु पीनता तस्याः पूजनमात्रेण
शिवो हं शृणु पार्वति तथा योनिं।
पूजयित्वा कुलः

योः तः ५ लं ५

कलत्वमागतः श्रीरामेंजानकी
नाथः सीतायोनिप्रपूजकः रावणं
सकुहत्वापुनरागत्यसुंदरीं अयो
ध्यानगरीरम्यांवशीर्तिमतयास्व
यं समुद्रस्यमहादेवेवेलायांवट
मूलतः भगिनीयोनिमाश्रित्यबा
लदेवेनसंयुतः लक्ष्मीसुदर्शने
नापितिष्ठत्येवाकुतोभयः अहं
विष्णुश्चब्रह्माचमुनयश्चामराल
याः आब्रह्मस्तंभपर्य्यंतंसर्वयो
नेःप्रजायते योनितत्वस्यमहा
त्म्यंकोवदेत्भुवनत्रये मधुमांसे
तथामत्स्यमुद्रामैथुनमेवच पं
विना चतत्वंमहादेवितत्सर्वंनिष्फलंभ
वेत्

सर्वेभ्यश्चोत्तमा वेदाः वेदेभ्यो वैष्ण
वं परं वैष्णवादुत्तमं शैवं शैवाद्दक्षि
णमुत्तमं दक्षिणाउत्तमं वामं वा
२८ मात्सिद्धांतमुत्तमं सिद्धांताउत्तमं।
कौलेनत्रापियोनिर्लेपटः सूर्यख
द्योतयोर्यद्वत्मेरुसर्षपयोरिव
कुलीनः सर्वतंत्राणामधिकारीति।
गीयते यदि भाग्यवशेनापि कुली
नंदर्शनं भवेत् मत्स्यं मांस्यं पश्चसंतो
ष्यत्रार्थयेद्धृयत्नतः श्रागच्छता
यकश्रेष्ठयोनिसायनतत्परः नव
दर्शनमात्रेण कृतार्थोस्मिन संश
यः पशूनांसहआलापः पशूनांसं
गमेवच यदि देवान्महादेवियोनि
दर्शनतत्परः

यो॰त॰ ६

6

तिलकं योनितत्वेन तदा शुद्धो भविष्य
ति कुमारिभोजनं दुर्गे कुलीनभो ।
जनं तथा प्रधानयोषिदानं देकुली
नैर्नास्ति संशयः चतुर्थाश्रमिणां ।
देवि प्रवधूनाश्रमो महान् तत्राहं कु
लयोगेन महादेव समागतः तत्रापि
च महादेवि योनिपूजनतत्परः तव
योनिप्रसादेन त्रिपुरैर्निहतं पुरा द्रौ
पद्या योनिमाश्रित्य पांडवा जयिनो र
णे अभावे कन्यका योनिर्वयुयोनि
स्तथैव च भगिनीमासाद्य शिष्या
णीं योनिपूजार्थमाश्रयेत् प्रत्यहं ।
पूजयेद्योनौ अन्यथा मंत्रमुच्चरेत् ।
वृथा पूजा न कर्तव्या योनिपूजां वि ।
नाप्रिये

अन्यथाजपमात्रेणविहरैर्दितिमंड न॰

नि॰ ले इतियोन्तेत्रैचतुर्थपटलः ४ म

हाविद्यामुपास्यैवयदियोनिनपूज

येत् देवतां पुरश्चर्याशतेनापित

स्यमंत्रोनसिद्ध्यति पुष्पांजलित्रयं ।

दद्यात्योनिगर्तेसुरेश्वरी जन्मांत

रसहस्राणांपूजानस्यप्रजायते गुरु

देवशिवसादानतन्यत्नीतस्वरूपि

णी तस्यारमणमात्रेणकौलिको

नारकीभवेत् सर्वाधारणांयोनिं स॰

मर्द्दनसाधकसत्तमः तिलकंयो

नितत्वेनयस्यलाभेप्रदृश्यते ना ।

त्रदेवासुरायद्वाभुवनानिचतुर्दश

श्याह्राहेमंत्रयेद्वि द्वान्कुलीना

नयदिसुंदरी तद्धाद्वसफलंना ।

योः तं ७

स्यपितरस्स्वर्गवासिनः नंदंतिपितर
स्तस्यगाथांगायंतिमेगुरा अपिनः
सकुलेजातःकुलज्ञानीभविष्य ।
ति तस्ययोनौसाधकेंद्रःपूजन
क्रियतेयदि तयोनिचात्मनोदे
विसाधकंभावयेत्तुसा योनित
त्वंमहादेविसदागात्रेप्रदीयते ॥ प७
तज्ञात्वंसफलंतस्यअपिकोटिकु
लैसह ः स्वलिंगंभगतत्त्वेचप्रवि
ष्टयेतस्वयंयदि तत्रैवमहतीपूजा
लिंगयोनिसमागमे भुक्त्वास्तार
णकालेपिजपपूजापरायणः त
दङ्केयोनितत्त्वेचमिश्रयित्वाविधा
नतः योनिगंडेसाधकेंद्रःप्रदद्या
त्प्रभृतेहृदयेत नदाष्ठीवचनाद्द

वीसंपन्नपन्नत्रिर्वेगतो। पूजाकाले।
वदेवेपि अन्यालापंविवर्जयेत् का
मतोस्त्रप्रसंगेनन्‍ योनिंलभतेवुधः
महायोनिपुरस्कृत्वायदिपूजांसमा
चरेत् पूजयित्वाविधानेनमैथु
नेनसमाचरेत् परित्यक्त्वाचतत्
योनिंदत्तमात्रेचताडयेत् यदि
भाग्यवशेनापिब्राह्मणीमिल।
तिप्रिये नयोनितत्त्वमादायश्चन्य
योनिंप्रपूजयेत् पंचतत्त्वविनादे
विपशुदीक्षावृथाभवेत् शक्तिकु
लगुरुंदुर्गेआश्रयेद्बहुयत्नतः पशु
दीक्षांसमासाद्ययदिपूजापरायणः
य

योः तं ८ ९

तस्य दीक्षा च व्यार्थं च अभिचारायक ।
ल्पते तस्मात्प्रयत्नेन देवि गुरुं कु ।
लीनं गुरुमाश्रयेत् कुलीनं गुरुमा
श्रित्य यदि पूजां समाचरेत् तदा
योनौ प्रसन्नः स्यात्कुलेशाया भगं यथा
सीता भगं समा च चंद्रेन योनिर्वीरसा
धने योनिं कुं तलमादाय यदि राज
गृहं व्रजेत् तस्य कार्याणि सर्वाणि

सं ५ फलंत्येव न संशयः तिलकं योनि पुष्पे
न स्वर्णास्थं धारयेद्यदि स निर्भयत
मो मंत्री दुर्गालोके महीयते पा

सा. वेत्युवाच केन वा पूजिता ख्यायो
निर्ध्वजा जगन्मयी किं कृतेन च ।
तन्त्रास्यानु इदमेकरुणानि ये स्व
यं वा स्वयं चैव योनिं प्रयच्छ वासायकेन च ।

तत्सर्वं श्रोतुमिच्छामि परं कौतूह
लं मम श्रीमहादेव उवाच साध
के न पूजितव्या योनिरूपा जगन्म
यी तया लिंगं च उद्धृत्य प्रयजेत्त
शक्तिरूपिणी भगरूपां महायो
निं लिंगरूपं सदाशिवं तत्पूजन योः
मात्रेण जीवन्मुक्तो न संशयः पु
ष्पादिकं च लिंगे चैव पूजासामग्री
मेव च यद्दिनैव न तदा दुर्गे कार
ण च पूजयेत् प्राणायामं योनि
गर्त्ते षडंगं मायया प्रिये योनि
मूले मंत्रं जप्त्वा लिंगे तां मंत्रमा
र्जयेत् सर्वेषां साधकानां च सम्य
क्कथितं मया एतत्तंत्रं च देवे
शि न प्रकाश्यं कदाचन न देयं शि ५२१

यो॰
तं॰ ५

9

पा
ब्यभ्यो ऽभक्तेभ्यो विशेषतः यो
नितंत्रं मया देवि तव स्नेहात्प्रका
शितम् इति योनितंत्रे पंचमः प
टलः ॥

षष्ठः पटलः प्रारभ्यते

स्नानकालेचदेवेशियदियोनिंविशेषतः
अभावेकन्यकायोनिंशिष्ययोनिंनिरीक्षये
त् सफलंजीवनंतस्यसाधकस्यतुनिश्चितं
स्वयोनिंपरयोनिंवाकन्यायोनिंविशेषतः
अभावेकन्यकायोनिं^निरीक्षयेत् यतन्त्रं ^शिष्ययोनिं
महादेवियस्यगेहेविराजते नाग्निचौरभ
यंतस्यअंतेचमोक्षभाग्भवेत् पश्चाद्यो
निमात्रंतुअभावेचप्रपूजयेत् योनिपूज
नमात्रेणसाक्षात्सिद्धिर्नसंशयः स्वर्गलो
केचपातालेसंयुग्मच्चहराह्वैः वीरसा
धनकर्माणिदुःखलभ्यानिकेवलं स
मंसाधनंदुर्गेतवस्नेहात्प्रकाशितं
योनितत्त्वंसमाघ्रायसंग्रामेप्रविशेद्यदि
जित्वासर्वान्रिपून्दुर्गेविजयीचनसं
शयः किंगंगास्नानमंत्रस्तुकिंतीर्थानितां
चसेवनं नास्तियोनितोमहेशानिभक्तिःप

यो॰
नं॰
९
10

ओहत्याभवेत् पंचवक्त्रेश्च देवेशियोनिमा
त्मानमेवच तदावक्तुंनशक्नोमिष्टएउस्व
नगतंदिने तवयोनिप्रसादेनमहादेवत्व
मागतः तवीनकंतलायोनिंमर्दयेत्साथ
कोत्तमः सेवतेचमहाज्ञः एवंघोरसंसार
सागरे वहुनाकिमिहोक्तेनम्हएउपार्वति
सुंदरी वक्त्रेदेवियोनितत्वलोकेकोपिप्र
शस्यते शिवंविरुंविनादेविकःसमोवर्णि
तुंभवेत् त्वमस्वममदोरूपंमातर्दुर्गेत्वम
स्वमे चपला तुमयाकिंचित्वर्णितंत
वसन्निधौ देव्युवाच देवदेवजगन्नाथसृ
ष्टिस्थितपनकारकः वीरसाधनकर्माणि
त्वत्तुएवात्विस्तृतंप्रभो त्वसमंसाधनं
देवश्रुतंवहुविधंमया यत्त्वयाकथि
तंदेवनास्तिकालंकथंभवेत् विश्वासे
ऽत्रमहादेवसंशयोभूतनस्वैवहि ॥

महादेव उवाच शृणु पार्वति चार्वंगि शृणु
ष्व तगतं दिशि शृणु त्वं परया भक्त्या सावधा
नं शृणुष्व मे यस्मै कस्मै न दातव्यं प्राणान्ते च
न शंसयः स्वयोनिरिव देवेशि गोपनीयं सदा
प्रिये निगूढं ते प्रवक्ष्यामि सत्यं सत्यं हि नि
श्चितं यस्य विज्ञानमात्रेण भवबंधे न निमज्जति
योनिरूपा महामाया लिंगरूपः सदाशिवः दे
वमातर्प्पाणं तस्याममयेमेंसिश्वसुंदरि योनौ
लिंगं समाक्षिप्य तत्त्वमादाय सुंदरि योनौ किं
चित् विनिक्षिप्य तस्मै सर्वं समर्पयेत् तत्त्वेन
तर्पयेद्देवीं भगरूपां जगन्मयीं प्रत्यज्ञानेन
देवेशि ब्रह्महत्यां व्यपोहति नाल्पपुण्यवतां
दुर्गे विश्वासो जायते एवं विश्वासात् सिद्धि
माप्नोति विश्वासात् मोक्षमाप्नुयात् अविश्वा
सेन देवेशि नरकं भवति एवं सर्वसाधनमध्ये
तु योनिसाधनमुत्तमं भुक्त्वापीत्वा च देवेशि

२ यो॰ तं॰ ११

यदियोनिंप्रपूजयेत् कोटिजन्मार्जितंपा
पंतत्क्षणात्देवनश्यति भोगेनलभ्यतेमो
क्षंभोगेनलभतेसुखं तस्मात्सर्वप्रयत्नेन
साधकोभोगवान्भवेत् योनिनिंदांघृणां
लज्जांवर्जयेत्मतिमान्सदा कुलाचारप्रसं
गेनयदियोनिंनपूजयेत् किंतस्यसाधनै
र्मोक्षैःसर्वंतस्यवृथाभवेत् तस्मात्सुतायो
निगर्तेमार्जनेक्रियतेयदि तस्यगेहस्यदे
हस्यपापानिनश्यन्तिक्षणात् किंगंगास्ना
नमात्रेणकिंवातीर्थनिषेवनात् पूज्यते
साधकेंद्रेणभगरूपासदानघे वहुनाकि
मिहोक्तेनमहागुह्यप्राणवल्लभे पूजनंसा
धकानांचसर्वासाधारणंप्रिये पंचतत्त्वंवि
नादेविचतुर्वर्गंवृथाभवेत् पंचमात्तय
रंनास्तिमाज्ञानांसुखमोक्षयोः विनाश
नायचयस्मात्तस्मात्तन्निष्फलंभवेत् शि

मुच्छिष्टं पिबेद्द्रव्यं वीरोच्छिष्टं च चर्वणं एवं कृ
त्वा महायोनिं पूजयित्वा दिवानिशं भुक्त्वापि पी
त्वा महेशानि विहरेत् क्षितिमंडले विधृत्य
तुलसीमालां कुर्याच्च हरिमंदिरं कथोपकथ
नं कृत्वा श्रीहरेर्नामकीर्त्तनं हरिभक्तिजात
भावो विहरेत्पशुसन्निधौ गमागमनराष्ट्रा
प्रकटान्न हानिरेव च वरं पूजा न कर्त्तव्या पशो
रग्रे च पार्वति पुष्पांजलित्रयेनापि यदि यो
निं प्रपूजयेत् न स्याल्लभ्याति कर्माणि न सं
त्रिभुवनत्रये इति योनितंत्रे षष्ठः पटलः ६
श्रीमहादेव उवाच अथ वक्ष्ये महेशानि वीर
साधनमुत्तमं तेषां विज्ञानमात्रेण जीवन्मुक्त
श्च साधकः दिव्यस्तु देववत्स्याद्यो वीरश्चोद्धतमा
नसः यद्देशे विद्यते वीरः स देशः पूज्यते सुरैः
वीरदर्शनमात्रेण तीर्थकोटि फलं लभेत् वी
रहस्ते जलं दत्वा मुक्तः कोटिकुलैः सह वी

यो॰
तं॰
१२

रं स्नातोथवादेवेशि किमलभ्यं जगत्त्रये वीरा
णां जपकालस्तु सर्वकाले प्रशस्यते बिल्व
मूले श्मशाने वा प्रांतरे वा गृहेऽथवा एकलिं
गे महायोनौ जप्यते साधकोत्तमः सर्वेषाम
नमाश्रित्य कुर्यान्त्सर्वं दरूपणं मधुमांसं
विना देवि क्षणार्द्धं न जीवति तस्मात्भ
क्षाच पीत्वा च विहरेत्क्षितिमंडले सर्वेषा
मन्नमांसाद्य भोजने च कुतो भयं मैथुनं च म
हेशानि सर्वयोनौ प्रशस्यते कदाचित्चंदने
नापि कदाचित्स्वरयापि च लेपनं च सदा
कुर्यात् पंके न रजसापि वा सदानंदमयो
दुर्गे वीरश्चापि विराजते तत्साधनमहं वक्ष्ये
सर्वं सर्वार्थसाधनं स्नानादिमानसः शौचो मा
नसः प्रवरो जपः पूजनं मानसं दिव्यं मान
सं तर्पणादिकं सर्वं एव शुभः कालो नाशु
भो विद्यते क्वचित् न विशेषो दिवारात्रौ न सं

ष्मायां महानिशि वह्न्यासनस्नानगेहे
देहस्पर्शादिकेषु च शुद्धिं नाचरेदिति
विकल्पं मनसा चरेत् दिक्कालनियमो ना
त्र स्थित्यादिनियमस्तथा न जपे कालनि
यमो नार्चादिद्वावलिष्वपि स्त्रीद्वेषो नैव क
र्तव्यो विशेषात्पूजनं स्त्रियः स्त्रियं गच्छन्स्पृ
शन्पश्यन् यत्र कुत्रापि साधकः दत्ताभ
ष्टं जपेन्मंत्रं भक्ष्यद्रव्यं यथारुचिः स्वेच्छाति
नियमः [illegible] प्रोक्तो वीरसाधनकर्मणि स्त्रियो दे
वाः स्त्रियः प्राणाः स्त्रिय एव हि भूषणं स्त्रीसं
गेषु सदा भाव्यमन्यथा स्वस्त्रियमपि तत्र
क्तेन व सर्वस्वं सर्वतंत्रेषु गोपितं वीरसिद्धि
विधानं तत्तव स्नेहात्प्रकाशितं द्रव्यभक्ष
णकाले तु सर्वदोषघ्नो निवेदयेत् अथवाग्र
यमं भागं निक्षिपेत् जलमध्यतः श्मशाने
ऽन्ते वा गत्वा शक्त्या युक्तोपि साधकः भुक्त्वा
द्रव्यं जपेन्मंत्रं जप्त्वा मैथुनमारभेत् शुक्रोत्

यो॰ मारणकाले च सूत्राणि पार्वति सुंदरी यो
तं॰ नितत्वं समादाय तिलकं क्रियते यदि अ
१३ पि जन्मार्जितं पापं तत्क्षणादेव नश्यति
13 प्रेतभूमेरभावे च शून्यालयगतोपि वा ॥
भा तत्र श्रीविद्यां जपेन्मंत्री निश्छिद्रं गृहमध्यतः
प्रांतरे च महेशानि नवदेत्यग्रसन्निधौ वी
रतिं दाह्यपानं हत्या मैथुनमेव च पंच
तत्वं विना दुर्गेन वीरो जायते भुवि तस्मा
त्भक्षं च पीत्वा च जपेन्मंत्री महामंत्रं
त्रैलोक्यदुर्लभं देवि वीराणां साधनं प्रिये
किं दिव्यसाधनैर्लब्धैः किं वीरसाधनैस्त
७ था किं कोटिसंख्यैर्जपैस्तु पुरश्चर्याशतैस्त
था किं तीर्थैः स्नपनैर्लब्धैः किं दानैस्तपसा
पि च भगं विना महेशानि सर्वं चैव वृथा
भवेत् योनिपूजनमात्रेण सर्वसाधनभा
ग्भवेत् तर्पणं योनितत्वेन पितरो स्वर्ग
वासिनः लालयेच्च सदा योनिं [illegible]

कं तलाकर्षणादिना क्षोदैकृत्वाशयातेनां
तां पुंवं क्रियते यदि तदाजन्मार्जितैः पापैः मु
क्तःकोटिकुलैः सह । शिष्यस्त्र्या कल्पका॥
योनिं विधुयोनिं त्वष्टेवच केवलं गंधपु
ष्पेण पूजयन्भक्तिभावतः इह लोके सुखं
भुक्त्वा देवीलोके महीयते अभावे गंधपु
ष्पाभ्यां कारणेनापि पूजयेत् पूजाकाले
च देवेशि यदि कोप्यत्र बाधते दर्शयेद्दे
वीमुद्रां विलग्नां संस्थाप्य स्तवं इति यो
नितंत्रे सप्तमः पटलः ७ उर्वशपादिष्ठ
ज्ञाने धी त्रिषु लोकेषु विद्यते वीरसाध
नकाले च ततोस्त्रकौलिकं चरेत् मैथुने
न विना मुक्तिर्मैनिशास्त्रस्य निर्णयः श्रु
निस्मृतिपुराणानि कृतानि विविधानि वा
पशूनां बुद्धिनाशाय शृणुष्व प्राणवल्लभे
परमानंदरूपेण भजेत् योनिं सकुंतलां

यो० विशेषतः कलियुगे योनिरूपां जगन्मयीं
तं० यो भजेत्परया भक्त्या तस्य किंकरेश्वराः
१५ साधकास्ते महेशानि तंत्रे ध्यानाच कोटयः
तेषां भाग्यवशेनापि कालीसाधनतत्पराः
कालिकां भजन्ते पानि सर्वशास्त्रविनिश्चि
तं जन्मभामहामंत्रं काल्याः काली ध्रुवं न
संशयः एवं त्रिपुरा काली षोडशी भुव
नेश्वरी छिन्ना तारा महालक्ष्मी मातंगी क
मलात्मिका सुंदरी भैरवी विद्या प्रकाशि
न्यपि वर्जने दक्षिणानारिणी सिद्धिर्नैव
चीनक्रमं विना यस्मिन् मंत्रे यदाचारः
स एव परमो मतः फलहानिर विश्वासः
तस्मात् भावपरो भवेत् यदत्र लिखितं दे
वि तंत्रे च योनिसंज्ञके तत्सर्वं साधके नै
व कर्तव्यं भावमिच्छता जिह्वा योनिर्म
नो योनिर्योनिः श्रोत्रं च दृष्टिः सर्वत्र च

महेशानिमङ्कोनवासिद्धमी उपदेशंवि
नादेविनथामंत्रेनसिद्धति इतिश्रीयोनि
तंत्रेअष्टमःपटलःसमाप्तः ८ ॥ इतियोनितं
त्रंसमाप्तम् ॥

श्रीदेव्युवाच महाचीनक्रमाचारःसूचितो
नप्रकाशितः इदानींश्रोतुमिच्छामियदि
स्नेहोस्तिमांप्रति इतिदृष्ट्वादेव्याकैलास
शिखरेहरः चिंतयामासमनसाकिंचिदा
कुंचितेक्षणः इयमुत्कंठिताभूयोभूयः
प्रेरयतिप्रिया चीनाचारक्रमंवक्तुंसंप्र
काशंपकंथमया अतिगुप्ततरंसोयमाचा
रःसिद्धिदायकं स्त्रीभिश्चंचलयावुद्ध्याक
थंगोप्तुंहिशक्यते इतिसंचिंत्यमनसाशुन
राहमहेश्वरी महाचीनक्रमाचारंब्रूहिमेपर
मेश्वर शिवउवाच अलंयत्नेनलयत्ने
नलंमंत्रेणमहेश्वरि चीनाचारक्रमंश्रोतुंवि
रतोभवपार्वति सएवपरमाचारोनप्रका।

यो॰
सम॰
१५

यं कदाचन। गुह्याद्गुह्यतरः साक्षात्
वज्ञानमयः शिवे स्त्रीस्वभावेन भवतीम
स्वत्तां परिपृच्छसि लक्षवारं वारितासि
तथापि श्रोतुमिच्छसि श्रीदेव्युवाच चीनाचारक्रमं नाम यद्दिने कथयिष्यसे। प्राणत्यागं करिष्यामि त्वरतस्तेन संशयः
इत्युक्तः शैलतनयाहृदः करुणिकोमहान् महाचीनक्रमाचारं गदितुं संप्रचक्रमे सर्वदा गोपयेद्वाय माचारः सिद्धिदायकः तवानुरोधाद्देवाहं कथयामि महेश्वरि ब्रह्मणो मानसः पुत्रो वसिष्ठो नियतसंयमी नानाभावतपश्चचार सुतनीलाचले मुनि प्रजपन्नारिणीं विद्यां कामाख्यायोनिमंडले गमयामास वर्षाणामयुतं ध्यानतत्परः वर्षभूतेन नतस्यैवं चिरं संचिंत्य संस्थितं नानुग्रहं चका

णसैतारासंसारतारिणी अथासौपितरं
गत्वाब्रह्माणंपरमेष्ठिनं कोपेनज्वलि
तोविद्यांतस्याजपितुरंतिके द्वादशाब्दि
त्यसंकाशंतपोभिर्ज्वलितंमुनिं ब्रह्मा
सानुनयःप्राहशृणुपुत्रवचोमम नवज्ञा
नमयींविद्यांतारांभुवनतारिणीं आरा
धयत्वंसुचिरंअनुद्विग्नेनचेतसा अस्याः
प्रसादाद्देवोहंभुवनानिचतुर्दश स्रजा
मिचतुरोवेदानकल्पयामिचलीलया
एतामेवसमाराध्यविद्यांभुवनतारिणीं
नवज्ञानमयींविष्णुर्भुवनंपालयत्यसौ
संहारकालेचहरोरुद्रमूर्तिधरोमहान्
तामेवतारामाराध्यसंहरत्यखिलंजगत्
इत्युक्तोब्रह्मणायोगीवसिष्ठस्तथको
पनः स्वपित्रेकथयामाससर्वमाराध
नेक्रमं वसिष्ठउवाच देवानामादिमे
नेतस्त्वंसर्वसिद्धिमयप्रभो कथंदत्ताउ

यो० संध्या० १६ 16

राराध्या विद्या महामिमं त्वया सहस्र
वत्सरात्पूर्वमिमाराराधिताप्रभो नीला
चलेनिवसताहं विष्णुं भुंजता मया त
थापितान्नतारिणीपाः करुणामथिता
भवत् ततोगंडूषमात्रं तु कालेकाले
पिबन्जलं आराधयामितां देवीं संवत्स
रसहस्रकं ततो पियदिनेवाभूतारिणीपाः
करुणामयी ततोहमेकपादेन तिष्ठन्नी
लाचलोपरि परंसमाधिमास्थायवरा
नंदोहद्ध्वतः नामेवकेवलं ध्यायन्
जपंस्तामेवसर्वदा अतिवाहितवान्
वर्षसहस्राष्टकमुत्तमं पवंदशसहस्रं
तु वर्षाणां महतीश्वरी कामाख्यायोनिमा
श्रित्यसमाराधितवान्प्रभो अयाप्यहंय
हास्तस्तथापिनहि दृश्यते अतस्त्वज्ञा
मिङ्गःसाध्यां विद्यामेतां स्कङ्गःपविनां र
नितहवचनंश्रुत्वा ब्रह्मा लोकपितामहः

उवाचसैनयनपुत्रंवसिष्ठंवशिनांवरं वसि
ष्ठगच्छवत्सत्वंपुत्रनीलाचलंप्रति तत्रस्थि
तोमहादेवीमाराधयदृढव्रतः कामाख्यायो
निमाख्यातजगतःपरमेश्वरी अचिरादेव
तेसिद्धिर्भविष्यतिनसंशयः एतस्याःसदृ
शीकाचित्नविद्यानहिजगत्त्रये इमांत्वका
पुत्रविद्यामस्यांकांत्वंगृहीष्यसि इतितस्य
वचःश्रुत्वाप्रणम्यपितरंमुनिः पुनर्जगा
मकामाख्यायोनिमंडलसन्निधिं तत्रगत्वा
मुनिवरःपूजाध्याभावनतत्परः आराधयच
महामायांवसिष्ठोजितेंद्रियः अथाप्यार
धयतस्तस्यसहस्रपरिवत्सराःजग्मुस्ता
णमहादेवीपादांभोजानुवर्तिनः तथापितं
प्रतिप्रीतानदानाभून्महेश्वरी तदारोषेन
महताज्वलप्रज्वालमुनीश्वरः ततोजलमु
पादायतांशापमुमुपचक्रमे एतस्मिन्नेवका

समया

लेतस्यास्तुमालोक्य तं मुनिं चचालवसु
धासर्वासशैलवनकानना हाहाकारो
महानासीद्दिवि देवेषु सर्वतः ततोबभूव
शुरतस्तारासंसारतारिणी वसिष्ठं तं स
मालोक्यस्य शापात्तीवदारुणाः ततोदेवि
वसिष्ठेनत्वज्ञानफलदा क्वचित् चीनाचा
रं विनानैवप्रसीदामिकदाचन ततोदेवी
महामायातारिणी सर्वसिद्धिदा उवाच।
साधकश्रेष्ठ वसिष्ठ वदतिथमा रोषेण
दारुणामना कथं मंत्रं चपाम्भवान् मदी
याराधनाचारं बौद्धरूपी जनार्दनः एक
एव विजानातिनान्यकश्चनतत्त्वतः एष्वे
ध्येव लोकेषां वहुताः कालोयं भ्रमितस्त्वया
विरुद्धाचारशीलेन ममनत्वमर्जनता न
बौधरूपिणो विलोमसन्निधिं याहिसंप्रति
तेनोपदिष्टाचारेण ममाराधयसुव्रत

तेदेवास्तुप्रसन्नास्यांत्वयिवत्सनसंशयः ४६
इत्याचारतंत्रेप्रथमःपटलः ईश्वरउवा
च ततःप्रणम्यतांदेवींवसिष्ठोसौमहा
मुनिः जगामचारविज्ञानवांछयाबुद्ध
रूपिणं ततोगत्वामहाचीनदेशेसमुनि
पुंगव ददर्शहिमवत्पार्श्वेसाधकेश्वरसे
वितं ललनाजनभारेणरूपयौवन
शालिना मदिरामत्तचित्तेनविलासोल्ल
सितेनच शृंगारवाहणावत्सजगन्मो
हनकारिणीं भयलज्जाविहीनेनदेवि
ध्यानपरेनच कामिनीनांसहस्रेणप
रिवारितमीश्वरं मदिरापानसंजातर
क्तंध्वरलोचनं दृष्ट्वादेवविलोकेनंव
सिष्ठोवोद्धरूपिणं विस्मयेनसमावि
ष्टः स्मरन्संसारतारिणीं किमिदंक्रिय
तेकर्मविष्णुनावोद्धरूपिणा वेदवादवि

यो.
रि म. १८
18

रुद्धोयंमाचारः सम्मतोमम इतिचिंतय
तस्तस्यवसिष्ठस्यमहात्मनः आकाशवा
णीप्रहाशुभेवंचिंतस्यश्रुता आचारपरमः
सोयंतारिणीसाधनेस्मृति पततविरुद्धा
चारस्यमतेनातिप्रसीदति यदितस्याप्रसा
दंवसविरेणमिवोच्छिमि यतेनचीनाचा
रेणतदातंभजस्वश्रुतः आकाशवाणीमा
कर्णयेरोमांचितकलेवरः वसिष्ठोदंडवद्भू
मौपपातानीवहर्षितः अथोस्यापचिरेणा
सौकृतांजलिपुटोस्तुति जगामविलोमा
निधेवोधनृपस्यपार्श्वेनी अथासौनेसमा।
लोकमदिरामोदविकल यारुबुद्धःप्रस
मात्मा किमर्थंत्वमिहागतः अथबुद्धंप्रण
म्याहभक्तिनम्रोमहास्तुति यद्भक्तेतारि
णीदेव्यातिजगाथनद्देहनवे नैकुलाभग
वानबुद्धस्तत्वज्ञानमयोहरि वसिष्ठंप्राह

सरनेवीनाचारोधिकारवान् अप्रकाशणाय
माचारस्तारीणपासर्वदामुने नवभक्तिव
शादस्मिनप्रकाशयेकथंचन वोहुउवाच
अणाचारविधिवद्येदद्यात्सर्वमस्तीदं य
स्यानुष्टानमात्रेणभवाद्योनतिमज्जति स
मस्तंपोकसमतं आनंदाधिविहूदयं त
त्वतानामयंसाक्षाद्भुक्तिफलदायकं
स्तानादिमानसंशौचंमानसः प्रवरोजपः
पूजनंमानसंदिव्यंमानसंतर्पणादिकं ॥
सर्व च शुभकालोनाशुभेविद्यतेक्वचि
त् नविशेषोदिवारात्रौनसंध्यायांदिवानि
शि वस्त्रासनस्थानगेहदेहसंस्पर्शादिनवा
रिणा शुद्धिनचाचरेदत्रनिर्विकल्पमत
श्चरेत् नत्रशुद्धाद्यपेक्षास्तिनचामेध्या
दिदूषण सर्वदापूजयेद्देवीमस्नातः कृ
तभोजनः महानिशिशुचौदेशेबलिं

समयो
तं० १९
19

त्रेणदापयेत् स्त्रीद्वेषोनैवकर्त्तव्योविशे
षात्पूजनंस्त्रीयः तासांप्रहारंनिंदाचको
टिल्यमप्रियंतथा सर्वथानैवकर्त्तव्यम
न्यथासिद्धिरोधकृत् स्त्रियोदेवाःस्त्रियःप्रा
णाःस्त्रियएवविभूषणं स्त्रीकुलेभुसदा
भाव्यमन्यथास्वस्त्रियामपि तद्वल्लाद्र
चितंदिव्यंमहादेव्यैनिवेदयेत् महाची
नक्रमलताचेष्टितःसाधकोत्तम रात्रौ
यदिजपन्मंत्रंदुर्लभंतस्यकिंभवेत्
तस्यापिषोडशांशेनकलांनार्हंतिते
शिवे शवासनाधिकफलंललनागेह
प्रवेशनं श्मशानालयमागत्यमुक्त
केशोदिगंबरः महाचीनक्रमलतावे
ष्टितोमुक्तमार्गयात् जपस्थानेमहा
शवंनिवेश्योर्ध्वंजपंचरेत् स्त्रियंगच्छ
न्स्पृशन्पश्यन्यत्रयत्रापिसाधकः

अत्राप्येतांमूलमन्त्रंभक्त्यद्रव्यंयथरुचि
भक्ष्यपेयभक्षाणिदत्वाभक्तंजपंचरे
त् दिक्कालनियमोनात्रास्तिस्थित्यादिनि
यमोनच जपेनकालनियमोनार्चादि
भिवलिष्वपि स्वेच्छा— रोत्रगादिन
प्रचरेद्दृष्टमानसः क्रान्तर्यमन्यमान
श्चसंतुष्टोनिजमानसः संगधिश्चेत
लौहित्यकुसुमैरर्चयेत्कुलैः विल्वैः
गन्धवकार्येश्चतुलसीवर्जितैःशुभैः प
कलिंगेप्रमशानेवाशून्यागारेचतुष्पथे
नत्रस्यस्तायपेयोगीनारांसुवनतारि
णी सुंदरीभैरवीदेव्याप्रकारान्तोपिवि
द्यते तारिणीदक्षिणाकालिसुंदरीभैर
वीनत्था महाचीनक्रमाचारपरःसाध
कसत्तमः तारिणींपूजयन्विद्यांकुल
कोटिसमुद्धरेत् नंदंतिपितरःस्तस्य

गाथ्यायंतितेमुदा अपितःस्वकुलेध
स्मकुलज्ञातीभविष्यति सधन्यःसच
विज्ञानीसकविसचपंडित सकुली
नःसकृतीसवशीसचसाधकः
सब्राह्मणःसवेदज्ञःसोग्निहोत्रीसदि
क्षित सतीर्थसेवीपीठेषुसतिवाशी
सर्वदा व्रतीससोमपीपूषसयस्तास
र्वमन्त्रज्ञ सर्वविप्लवःशापेवग्रससो
रःसचगातप महाचीनक्रमचारेता
रिणपयःसदाभवेत् ४१ इत्याचारतं
त्रेद्वतीयपटलः ॥

तृतीयपटलप्रारंभः

ॐ श्री[illegible]ायनमः॥ ॐ श्रीशिव उवाच॥
इतितस्य वचः श्रुत्वा हरेरुद्रः शरीरिणा व
सिष्ठस्तेपुनः प्राहकृतांजलिः पुटोमुनिः
वसिष्ठ उवाच॥ भगवन्देवदेवेशानत्वत्ता
नमयप्रभो महाविप्रिक्रमाचारकथितो
भवताममप्रधानद्वयमेवास्मिन्मदिरा
योषिदेवच एतयोः किंप्रमाणंतद्ब्रूहिमे
परमेश्वर श्रीभगवानुवाच एतस्मिन
न्समाचारेतुल्यमेवद्वयंमुने प्राधान्यंयोषि
तांतत्रदेवाराधनसंशयः यतोहियोषि
तांदेहेसदेवनस्थितापिवा अतः पूजासु
सर्वासुतासांप्राधान्यमुच्यते वसिष्ठउवाच
इहदेवविधानेचसर्वस्तानमयप्रभो यत्र
योषितनतन्पूजाकृत्वासाधकसत्तमैः॥ श्री
भगवानुवाच॥ योनिपीठेमनः पीठेमंत्रपी

स.
२१
21

देचपार्वती त्रिधाभिन्नामहामायाप्रपूज्यते
साधकोत्तमैः सर्वेषांचैवपीठानांप्रधानं
योनिपीठकम् तत्रसंपूजितादेवीपूर्णीस्य
मेवप्रसीदति अणिमाद्यष्टसिद्धीनांपरमं
कारणंमुने योनिपूजाविधिंविद्धि ममस
र्वार्थसाधनम् नटीकापालिकीवेश्या र
जकीनापितांगना ब्राह्मणीशूद्रकन्या
चतथागोपालकन्यका मालाकारस्यक
न्याचनवकन्याप्रकीर्तिताः विदग्धासर्वे
मानियामंत्रयुक्ताःस्वतन्त्राः गुरूपदेशा
नोग्राह्यानान्यथावरवर्णिनी अन्यथातु
वरारोहेनरकेपतनंभवेत् अथवासर्वजा
तीनांविदग्धांलक्षणान्विताम् आनीयान्य
नमोनांसो विदग्धांलक्षणान्विताम् सुंदरी
यौवनोन्मत्तानिर्लज्जांचारुहासिनीम् हृता

दिगंबरीत्वांचगंधकुंकुमचंदनैः स्रग्लि
ङ्गंमुक्तकेपूर्णाननस्वयोनिमंडले गृह्यं
त्वांसमारभ्य पूजयित्वाषडंगकम् पीठ
पूजांविधायाथतन्मध्ये पूजयेच्छिवम्
नत्रचावाहनेनात्तिजीवन्यासेन वामुने
उपचारैःपूजयित्वाअर्घ्यंदत्वामहामुने
जम्मालिंगभैरवंचपूजयित्वामहेश्वरम्
गंधाद्यवाह्नैः पुष्पैर्होमंकुर्यादतःप
रम् ॐधर्माधर्मकविदीप्तेमात्माग्नौमन
सास्रुचा सुषुम्नावर्त्मना नित्यमक्षवृ
त्तीर्जुहोम्यहम् स्वाहांतेममंत्रीयंश्र
तिद्वाराहुतिःपुनः पूर्णाहुतिंजपांतेच
जुहुयान्मन्त्रनामुना ॐप्रकाशाकाशह
स्ताभ्यामवलंब्योन्मनास्रुचा धर्माधर्म
कलास्नेहपूर्णमग्नौजुहोम्यहम् स्वाहा

स॰
२२

नोयमहामंत्रोह्योरपानकमुक्तिदा पूजा
कालेविनानैवयश्चोश्नाति दिगंबरीम्॥
पूजाकालेविनानैवसुरांपेयाचशोधक
म् सप्रश्चह्रीयतेदृष्ट्वापीत्वाचपश्यतो
व्रजेत् सोऽत्रमन्याकुलाचारेब्राह्मणः प्र
विप्रोन्सुराम् अन्यत्रकामनःपीत्वाप्रय
श्चित्तीभवेन्नरः भार्गवेनपुरासृमास्य
त्वादेवीचवारुणीम् ब्रह्मालोकगुरु
सात्वात्ययौभार्गवोंतिकम् प्रामाचो
रचित्रैब्रह्मावाचामृतसमानयादेवाना
ममृतंब्रह्मनदिष्टंलौकिकीसुरा ब्रह्म
ज्ञानमयीदेवीकुलाचारेणभुज्यते सो
त्रमन्योचदेवेंद्रस्तृष्णनेसुरयैवहि सैवे
सुरानयाब्रह्मन् तस्मापापंप्रमुच्यताम्
ब्रह्माणंप्रणिपत्याहननौसौभृगुनंदनः

महाकं निष्कलेन स्यात्तद्वाक्यं च पितामह
श्रमोत्रैव कविष्यामि तदर्थं नियमः कृतः
सोऽहमन्यां कुलाचारे सर्वपापविमुक्तये
मंत्रयंत्रं प्रवक्ष्यामि शृणुष्वैकमना प्रभो
एकमेव परं ब्रह्म स्थूलसूक्ष्ममयं ध्रुवम्
कचोद्भवां ब्रह्महत्यां तेन तेनाप्नुयाम्यहं
सूर्यमंडलसंभूते वरुणालयसंभवे ग्र
माबीजमये देवि शुक्रशापाद्विमुच्यते
वेदानां प्रणवो बीजं ब्रह्मानंदमयं यदि ते
न सत्येन देवि ब्रह्महत्यां विपोहतु सु
राब्रह्मणो मंत्रो भार्गव प्रणमेत्यताम् ज
गाम भुवने देवि ब्रह्मास्त्रभवने यथो ब्रह्म
तानी कुलाचारी स्वरानीतावलन्मुकुः ॥
पतिते यदि तस्यां गे गच्छति यदि रेणवः
तावत्कालं वपुः क्षिन्यं देवीलोके महीयते

स० २३
23

पीत्वापीत्वापुनःपीत्वापतितत्वाचभूतले
उत्थायचपुनःपीत्वापुनर्जन्मनविद्यते॥
पीत्वालिंगकुलाचारप्रमदायौवनान्विता
कोटिजन्मार्जितंपापंतत्क्षणादेवनाशये
त् पीत्वापीत्वाचपीत्वाचमुक्तकेशाकुलैः
सह ब्रह्मलोकेवसेद्देविसत्यंसत्येनसंशय
यः नैत्रैवव्याप्तिमाप्नोतिपुनर्नैवनिवर्त
ते पीत्वाचपूजयेद्देविमीशुत्वंलभते
ध्रुवम् नैत्रैवलयमाप्नोतिपुनर्नैवनिव
र्तते पीत्वाकृत्वाअग्निहोत्रंत्रैलोक्यास्त्रधी
धारणम् जायतेसाधकःश्रेष्ठोमहायोगी
महासुखी पीत्वायोगीभोगयित्वासोहं
हास्ततःपरम् स्वाहेतिजायतेवीरोजी
वन्मुक्तोजगत्त्रये चिरंजीवीजरामुक्तोवि
मुक्तःसर्वपातकैः वसामीत्यबलांचापि

सिद्धिं त्वं समवाप्यच अणिमादियुतो वापि
मन्त्रं मन्त्रेन संपूज्य: इति ते कथितं देवि स
र्वशापविमोचनम् इति ते कथितं देव्याय
घ्यासृज्या दिगंबरी पूजयित्वा महादेवी मु
च्यते सर्वपातकैः एवं देवीमयी ध्यात्वा कि
म साध्यं जगत्त्रये ह्रौं प्रकोपिते बाणः
पूजयित्वा दिगंबरी सृष्टिस्थितिलयादी
नां कर्ता च जगदीश्वरः रोगेभ्यो चोररा
जेभ्यः पूजयित्वा विमुच्यते अपुत्रो लभते
पुत्रं दरिद्रो धनमाप्नुयात् आरभ्य शुक्ल
प्रतिपद्यावश्चन्द्रपूर्णी भवेत् प्रत्यहं पूज
येद्यस्तु लिपिसंख्या दिगंबरी मंत्रसि
द्धिर्भवेत्तस्य मन्त्रं मन्त्रेन संपूज्य: वीरसा
धनकर्माणि तु: खसाध्यानि केवलम्
सुमसंसाधने ह्येतन्नवसिद्धात्रकाशितम्

स.
२४
५५

गोपनीयं प्रयत्नेन पुत्रेभ्योपि न दर्शयेत् ॥
इत्येष कथितं तथ्यं पूजाविधिरनुत्तमः स्था
पनेसर्वथा चैव नेगोपयेन्मानुजारविन् ॥
इत्याचारतंत्रे तृतीयः पटलः ॥ वसिष्ठ उवा
च ॥ कुलोत्सं यानि पात्राणि विधिं नाना च
लक्षणम् कुलद्रव्यस्य निर्माणं वद माहा
त्म्यमेव च स्नविधाने यत्नः पापं सद्विधाने य
नः परम् तत्सर्वं श्रोतुमिच्छामि वद मे क
रुणानिधे श्रीभगवानुवाच मुने शृणु प्र
वक्ष्यामि यन्मां त्वं परिपृच्छसि तस्य श्रव
णमात्रेण त्रिदशैः समतां व्रजेत् आधारेण
विना भ्रष्टो न तृप्यंती सुरदेवता तस्माद्वि
धिवदाधारं कल्पयेत्कुलनायकः आधा
रं त्रिपदं प्राहुः षट्पदं च चतुष्पदम् अथवा
वर्तुलाकारैः कुर्यादतिमनोहरम् स्वर्णैः

गौण्यशिलान्तर्मेकमालायां च मृन्मयम्
पात्रं कुर्यान्मनोहारि त्रिपंचयुगतोलकम्
कुलद्रव्यं प्रवक्ष्यामि मनुनेत्रगुणसमाहितः
गुडमध्वादिपुष्पप्रस्थं पयस्यार्द्धं तक्रमेव च
तण्डुलाच्च चतुःप्रस्थं वह्निप्रस्थं पयस्तथा ॥
मुष्टिमात्रां कुन्दे देयं एतस्मिन्स्थापयन्सुदे
पूतीनादिरहितस्थाने स्थापयेद्दिवसत्रयम्
ततो वह्नौ समारोप्य जंबालसहपूपचेत्
स्ववीर्यं पुनः पूतीनामवस्थां स्थापयेद्बुधः
पयःप्रस्थेन पीत्वा तु हस्ताभ्यां मेलयेत्ततः
सम्यक्समर्द्धितं तेन पयसालोड्य मेलये
त्पृथान्नपौष्टिकीरवाताशुजिनादेवदानवैः
कुलपूजां विनास्त्वीयः करोतीह दुर्मती ॥
स याति नरकं घोरमेकविंशतिभिः कुलैः
देवान्पितॄन्समभ्यर्च्य मनेपूर्णो नतद्वन्मना
गुरुं स्मरन्पिबन्मद्यं स्वादन्मांसं न दोषभाक्

स० सेवते चेत्स्वस्वार्थीय मद्यादीन्मचपानकी
२५ प्रसेवेद्देवताप्रीत्यै स्वाभिलाषविवर्जितः
25 श्वपचोपि कुलज्ञानी ब्राह्मणादतिरिच्यते
यः कौलिकः कुलज्ञानं न पश्यंति न विंद
ति धिक्तस्य जीवनं लोके धिक्तस्यैव च यौ
वनम् त्रिविधा पुण्यकर्माणस्तेषु शास्त्रश्रम
योगिनः तेषां किंचिन्भाग्यवशात्कुलज्ञा
नं प्रकाशते तेविद्यास्ते महात्मानास्ते कृ
तार्था नरोत्तमाः येषामुत्पद्यते चित्ते कुल
ज्ञानं मयोदितम् भ्रामितास्ते मया शैवे पशु
वः शास्त्रकोटिभिः कुलधर्मं न जानाति ते
तोऽज्ञानाभिमानिनः पशुशास्त्राणि सर्वाणि
मयैव कथितानि वै स्मृत्यंतरेण मंत्रेण मो
हनाय दुरात्मनाम् न हि पापप्रसक्तानां
तेषु वांछाभिजायते तेषां तु सद्गतिर्नास्ति
कल्पकोटिशतैरपि बहवः कौलिकं ज्ञानं

ज्ञात्वा ज्ञानविडंबकाः निंदंति हास्यबुद्ध्यैव
पारमार्थ्यविमोहिताः ॥ वसिष्ठ उवाच ॥
मद्यपानेन मनुजानां यदि सिद्धंति केवलम्
मद्यपानरताः सर्वे सिद्धिं यांति च पामराः
मांसभोजनमात्रेण यदि पुण्यगतिर्भवेत्
लोके मांसाशिनः सर्वे पुण्यभाजो भवंतु ते
स्त्रीसंभोगेच मात्रेण यदि मोक्षं प्रजायते स
र्वेपि जंतवो लोके मुक्ताः स्युः स्त्रीनिषेवनात्
बोद्ध उवाच ॥ सत्त्वं शृण्वन्तरं पुत्र कुलधर्मे
महालया मोक्षदं दानि भ्रान्तानामेतद्धर्मप्र
वर्तिनाम् वृथापानं यत्कुरुते स्वपानेन तु
च्यते न त्वमह्यापानकार्यैव वेदादिषु निरूपि
तम् वसिष्ठ उवाच ॥ त्वन्मुखात् संशयो निष्का
मि कुलधर्मे विशेषितः यतस्य हि विशेषेण
त्वत्समो नास्ति कश्चन तस्य धर्मस्य माहात्म्यं
सर्वधर्मोत्तमस्य च वदमे परमेशान यदि ते

स०
२६
26

स्त्रिकुणामयि देउउवाच ॥ भृणुदेवि प्रवक्ष्या
मियन्मांत्वंपरिपृच्छसि यस्यश्रवणमात्रे
णयोगिनीनांप्रियोभवेत् शिवब्रह्माग
ह्मादीनांनमयाकथितंपुरा कथयामितं
वस्नेहात्कृणुचैकाग्रमानसः पारंपर्यक्र
मायातामतिगोप्यमहाद्भुतम् यत्कस्यापि
रमाख्येनतथापिकथयामिते सर्वेभ्यश्चो
त्तमावेदादेवेभ्योवैस्मवैपरम् वैस्नवात्प
रमंशैवं शैवाद्वाहदक्षिणमुत्तमम् दक्षिणा
दुत्तमंवामं वामात्सिद्धांतमुत्तमम् सिद्धां
तादुत्तमंकौलं कौलात्परतरंनहि गुह्या
द्गुह्यतरंवत्ससारात्सारतरंपरम् मयि
त्वाज्ञानमेवेनवेदागममहार्णिवम् सारे
णसमासीयेकुलधर्मसमुद्धरेत् एकतः
सकलाधर्मायेधर्माश्चवनादयः एकतः
कुलधर्माश्चसर्वेयत्ताधिकः प्रिये श्रविधूं

नियच्चानद्याः समुद्रवेगातः स्थिताः तथै
वसमयासावैवैकुलस्यमहत्वदम् अस्ति
चेनज्ञानवांकश्चिन्मत्समोभुविमानवः
नथैवकुलधर्मेणसमोस्तिभुवनत्रये १
जन्मभिर्वहुभिध्यानैस्तपोभिमुनिसत्तम
मोक्षंनलभनेवुद्धाजीवन्मुक्तस्तुकौलिकः
सत्यंसत्यंपुनःसत्यंसत्यंसत्यंपुनःपुनः
वहुनात्रकिमुक्तेनश्रृणुत्वमवधाननः
नकौलिकसमोधर्मःसत्यमेतद्वदामिते
योगीचेन्नैवभोगीस्याद्भोगीचेन्नैवयोगवा
न् योगभोगात्मकंकौलंतस्मात्सर्वाधि
केत्विदम् इत्याचारतंत्रेचतुर्थःपटलः
गौर्युवाच॥मुनेश्रृणुरहस्यंमेसमयाचा
रलक्षणम् कुलाचारानुचारीरवुसिद्धिरं
पावनेशुभम् सिद्धास्तुनोस्तिसंदेहो
वैस्त्वाचारतत्परःपरनिंदासहिस्वस्या

सं॰ २७

27

उपकाररतः सदा पर्वते विपिने चैव नि
र्जने स्मृत्यमेडपि चतुष्पथे नोयमध्ये यदि
दैवाकृतिर्भवेत् तत्र ध्यात्वा मन्त्रं जप्त्वा न
त्वागच्छेद्यथासुखम् स्त्रीचुं दृष्ट्वा महा
कालीं नमस्कुर्याद्दलतिनम् क्षेमंकरी
नयाविद्रें बकीजमहूतिकाम् कुपो
दरे महाचंडीमुन्के शिवलिप्रियी कु
लाचारप्रसंनास्ये नमस्ते पुंकरप्रिये १
श्मशाने च शवे दृष्ट्वा प्रदक्षिणमनुव्रजे
त् प्रणम्यानेन मंत्रेन मंत्री मंत्रफलं ल
भेत् घोरदंष्ट्रे करालास्ये कोटिप्राह्
प्रणदिनि घोरघोररवास्फारे नमस्ते
चितिवासिनि रक्तवस्त्ररक्तपुष्पं विलो
क्य त्रिपुरांबिका प्रणम्यादं डवद्भूमो इमं
मंत्रमुदीरयेत् बंधूकपुष्पसंकाशा त्रि
पुरा भयनाशिनी भाग्योदये समुत्पन्ने

नमस्तेवरवर्णिनी कृष्णवर्णेनथापृष्ठेरा
जानेराजपुत्रकम् रक्तपुष्पंरक्तवस्त्रेकु
लङ्कारादिकेनया हस्तस्वरथशास्त्राणि
फलकंवीरयूरमान् महिषंकुलनाथंच
दृष्ट्वामहिषमर्दिनी प्रणम्यजपतुर्गीस्या
साचविघ्नैर्नलिप्यते जयदेवीजगद्धात्री
त्रिपुरेशात्रिदैवते भक्तेभ्योवरदेदेविमु
~~ण्डमालाविभूषिते~~ महिषाघ्नेनमाम्यहं
मद्यभाण्डंसमालोक्यमत्स्यमांसेवरस्त्रि
यम् दृष्ट्वाचभैरवीदेवीप्रणम्यविमृषन्म
त्रम् घोरविघ्नविनाशाययकुलाचारसम्
ढये नमामिवरदेदेविमुण्डमालाविभू
षिते रक्तमांससमाकीर्णवदनेत्वांनमाम्य
हम् एतेषांदर्शनेदेवियदिनैवप्रकुर्वीत
शक्तिमन्त्रंपुरस्कृत्यतस्यसिद्धिर्नसंशयः

स.
२८
28

समयाष्टकंप्रवक्ष्यामिशृणुष्वैकमनाःप्रिये
येनविज्ञानमात्रेणसिद्धोभवतिसाधकः
ध्यानयेन्नचनिंदेत्रविरूपेनविलोकयेत्
पूजयेद्वायवश्चैववर्जयेन्नजगुप्सयेत्॥
कामंक्रोधंचमात्सर्यंविकारंचेंद्रियोद्भव
म् निंदालज्जादीमनुष्येध्यानयेदष्टकंमु
ने मंत्रमुद्रागतंतत्त्वंचयोगिनीवीरसंग
मम् भैरवागमचाराचमन्यान्सर्वेप्रगो
पयेत् देवंगुरुंस्वरंविद्यांसाधकोयोगि
नीनथा शुभाशुभंकर्मचैवनिर्दनैवक
दाचन कन्यायोनिंपशुक्रीडांनग्नांस्त्रींप्र
कटस्तनीम् कलनविग्रहपाषाणंनेकुवीरं
नविलोकयेत् गुरुंदेवीनथासाधुंशान्ति
चात्मानमव्ययम् भजेन्नित्यंसाधकःसर्वान्त्र
जपेच्चप्रयत्नतः गुरुवाक्योपदेशांचसा

क्तेनीर्थदेवनाम् स्वयमेवकुलाचारेस
दानत्वेनभावयेत् अगम्यागमनेपूर्तेगो
ष्ठीष्टवर्तितेततः अष्टनेपापमोष्टीचव
र्जित्वासिद्धिसाधनः विन्मूत्रेपूणिते
लेदेहीनांगंपिष्ठितेषुवाम् केपाला
हकंठचैववाष्टौनैवजुगुप्सयेत् इत्ये
वंसमयाचारेयःकरोतीहसाधकः
संप्राप्यदेवीसद्भावे जीवन्मुक्तिंचविंद
ति एवंनागामनेप्रोक्तेसर्वसिद्धिरनुष्ठि
तम् अनेनचीनाचारेणनागमाराध्य
साधकः यद्धानलभतेवस्तुतन्नास्तिभु
वनत्रये ॥ श्रीदेव्युवाच देवदेवमहा
देवजगत्प्रलयकारक कुलाचारेण
मयाद्यैकस्यसिद्धिर्भवेन्नृभो यदितन्म

स॰
२५
29

दिरापानेयत्स्यरस्त्रीनिषेवितंश्च
धर्मकारणंच्छिंधिमर्वंमेसंश
यंप्रभो शिवउवाच मच्यत्स्रष्टो
स्मिकथयामि शृणुष्वमेगुणहदा
वनेरम्यमुनयःसाधकाःपुराः
परस्त्रियंवर्षयतिमयंपादंति
मोहितादिगंचरा स्तथ्यामंडा
नतिचेशावियारिण एतान्
दृष्टाहिगुरतोब्रह्मलोकपिता
महः आगत्यमत्समीपेनुशो
वाचकिमिदंप्रभो इतिब्रह्मव
चंश्रुत्वामुवाचनमहंप्रिये पिता
महनजानंतिचीनाचारक्रमंभ
वान् उग्रताराममहाविद्यामेते
सर्वं जपं सिद्धि

पूजयंति च तामेव वीनाचारपरा॥
यणा साधकाः सर्वे एवैते महाकौ
लाः महासत्या: जीवन्मुक्तिंगता:
सर्वे देवीपरायणा: परस्त्रीधना
श्चैव मद्यपानाश्च नित्यश: अष्टा
मेथादप्यधिकं लभंते फलमुत्तमं
एतांस्तु निंदयन्मोहान्महापातक
वान्भवेत् इतो दूरं प्रयाहि त्वं न
मां स्पृश पितामह: इत्येवमुक्तः
समयैः ब्रह्मालोकपितामः परं वि
स्मयमापन्नं तं शुश्रायाविष्टमानसः
किमिदं शंभुना प्रोक्तं देवाचारवि
रोधकृत् इति संचिंतयन्मौनं तत्रा
यपंकजस्तं भवं ततो वैकुंठमाला
य श्री विष्णु प र मे श्व र म्

स० ३०
30

कृतांजलिपुटो भूत्वा सर्वैमेनदुवाच ह देवदेव म
हाविष्णो संसारस्थितिकारकः किंचिन्मे संशयं दे
व महात्मे मनसि स्थितम् त्वदन्यः संशयस्यास्य छे
त्ता कश्चिन्न विद्यते नीचपर्यटनापद्यगनेदारुव
णमया नेत्रसर्वैर्मुनिगणाः परस्त्रीकर्षणेरताः
मदिरापानसंजातमदाघूर्णितलोचनः रम
माणा परस्त्रीभिर्निर्लज्जाः सर्वपवह्नि एवेता
न्दुराचारान् दृष्ट्वा कैलासवासिनम् महा
देवमवोचं तत्सर्वं देवदयानिधे पापाचारा
निमान् तीन् प्रशंसन्समहेश्वरः श्रद्धया
परया विह्वलान् दृष्ट्वा पुनः पुनः उवाच
साधकास्ते वै जीवन्मुक्ता महाप्रिया नोनि
न्दन त्वमहापापाम-भूनद्वारणो तु ज न
नोऽहं विस्मयाविष्ट प्राप्तांजगदीश्वरम् ॥

एवमेतं संशयं छिंधि करुणामय शिव।
तेते एवं स ब्रह्मणा प्रोक्तो विष्णुः सर्वे।
श्वरः प्रभो भक्त्या परमया युक्तो स्ता
त्सुनीन्द्राणामप्यहं उवाच तं विधा
तारं तत्वज्ञानमयं वचः तथा दारुव
नेहंस्था मुनयो ये पितामहः तारामा
राधयंतस्ते सर्वे सायकसत्तमाः पर
स्त्रीयकर्षयंति मयाप्योदंति नित्यशः
नर्वानं तेन यान्त्यं ते भगवतः प्रसाद
तः वीनावारसमाश्रित्य मुनयस्तेम
हाशया तत्वज्ञानमयं सर्वे विदहंतीम
हीतले त्वयाप्यगच्छ तत्रैव तात्प्रसाद
यप्रभज तेषु श्रेष्ठेषु भवतो ब्रह्मत्व
मपियास्यति महादेवेनयत्प्रोक्तं स
त्यमेवनसंशयः श्रावयोः मनसंस्थ।

स: ३१

सः साधकान्योविन्दति शिवउवा
च ततोविस्मंप्रणम्यासौ परमेष्ठिनरा
न्वितः गत्वादारुवर्गांसर्वान् प्रणमा
णमुनीश्वरान् ब्रह्माचपरमाभक्त्या
स्तोत्रैर्बहुविधैरपि तेषांप्रसादमासा
द्य कृतकृत्योभवद्विधिः देव्युवाच
महाचीनक्रमाचार स्त्वत्तोबुद्धायपा
र्थसः नसिद्धःसकिमकरो तन्मेब्रू
हिमहेश्वर नीलाचलसमासाद्य कु
लाचारपरायण ततोक्षमालायुवतीं
चाडालींरमयन्मुनिः जपंसमापया
मास तारांमुक्तिप्रदायिनीं मदिराने
कपस्तानि मदघूर्णितलोचनाः ॥
सिद्ध उवाच तारे देवि जगन्मातर्लोक
वितानसाधिनी वदमेकथमेतत्त्वतः ॥

तारामाराधयामास कृत्यकृत्यो भवेत्ततः।
तां सा तद्भूतो महादेवी तारा संसारतारिणी तन्मुवाच वसिष्ठं त्वं हृणुष्वमीर्य
येप्सितान् वसिष्ठ उवाच तारे देवि ज्ञ
गन्मातर्ज्ञानविज्ञानदायिनी वदमेक
हृनेत्वमः प्रसन्नदे दिमेशिवे महाची।
नक्रमाचारे यैस्त्वां संपूजयिष्यति सर्व
दा तस्यभक्तस्य साक्षात्त्वदिमविष्यति
श्रीदेव्युवाच चीनाचारेणयं कश्चित्ता
रां संपूजयिष्यति समेपुत्रत्वमागम्य
सत्यं सत्यं न संशयः इह भोग्यान्यशान्
भुक्त्वा वृहस्पतिरिवापरः श्रंनेयाष्यंति
मत्स्यापृथ्वी यत्रमे गणनायकः हृमयो व
संपन्नो रुद्रकन्यागणोऽस्त्वसः विहरष्य
त्यसौ वीरो यावच्चंद्रार्कतारकं तत्रा

स
३२

पिभविनावत्त्वयोगसिद्धिरनुत्तमा अ
निमाद्यासिद्धयस्तां सेविष्यंतिनिरंत
रं इतिलब्धवरस्मावववसिष्ठोसौमहा
मुनिः तत्तत्रलोकमासाद्य अद्यापिमो
दतेदिवि एषतेकथितादेवि वीनाचा
रःस्तदुर्लभः मायारेणसाधकेंद्रः भु
क्तिमुक्तिलभेतवै एतत्सर्वंप्रयत्नेन
गोपितव्यंत्वयाप्रिये यथाह्यस्यानल
भते तथाकार्यंमहेश्वरी स्वयोनिरिव
देवेशिगोपितव्यंमसुसन्निधौ योभक्तः
साधकोज्ञानी तस्मैवक्तव्यमेवहि इ
त्याचारतंत्रेमरमरहस्येपंचमःपटलः
५ ॥ शिवउवाच ॥

ॐअथातःसंप्रवक्ष्यामिरहस्यंपरमाद्भु

पार्वती योनिमुद्रां न जानाति विना।
होमार्चनादिभिः योनिमंडलमासाद्य
मूलविद्यां जपेत्तु यः षण्मासैः सिद्धि
माप्नोति विना होमार्चनादिभिः योनि
मुद्रां न जानाति मूलविद्यां शृणोति यः
तस्माच्चिरादृष्टसिद्धि स्तन्नास्ति यत्नसा
धयेत् यदि भाग्यवशाद्देवि योनिमुद्रा
वलोकनं प्रणम्य दण्डवद्भूमौ मनसा।
जपमाचरेत् भगरूपा महेशानि यो
गिनी योनिरूपिणी तस्माद्यत्नतमंत्रा।
लोमहामुद्रां समर्चयेत् अष्टम्यां च
तुर्दश्यां मंगले शनिवासरे योगिनेकु
लदृष्टेषु संस्थिता यत्नतो भजने योनि
मण्डलं तत्र कुलद्रव्यपरायणः

स॰ ३३ सरुद्र इति विज्ञेयः सर्वशास्त्रेषु निश्चि
तं योनौ शिश्न शर्वेच मांसं मत्स्यं त
था मद्य कुलद्रव्याणि चैतानि भक्षयेत्
कुलकौलिकः मदिरानंद रसानंदौ मां
संमुद्राशनः सदा पंचतत्वं न सेवंते स
कथं कुलकौलिकः मद्यमांसं तथाम
त्स्य मुद्रा मैथुनकर्म च न सेवेत यदा दे
वि स कथं कुलकौलिकः पंचतत्व वि
ना नास्ति शाक्तानां भुक्तिमुक्तिषु त
स्मात्सर्व प्रयत्नेन पंचतत्व निवेदयेत्
भगवत्यै भक्षयेद् तस्यां सर्वविजितेंद्रि
यः निवेद्य पंचतत्वानि सर्वदानन्दमा
नसः कौलाकुलाशेवनेन विहरेत्कु
लभैरवः संस्थाप्य वामे कुलजां कुलपू
जारतो भवेत् देयं तस्मै प्रयत्नेन मयं त्वा

घेनस्मुखेन: प्रिये प्रविश्य योनिमुद्रां
ब्रजमेन्मंत्रमनन्यधी आत्मानं भैरवं म
त्वा योनिं विकसितां तथा भैरवाचारः
संपन्नः प्रविशेद्योनिमण्डले आलिंग्य
युवतीं गाढं संचुम्ब्याधरमेवच दंतद
तं नखाघातं तत्रतत्र विनिर्दिशेत् कु
लोद्भवेन द्रव्येन पूजयेत्तर्पयेच्च यः य
दि गच्छेद्योगरता कपटं नैव कारयेत्
देवी चण्डवती तस्य सर्वं नाशयते ध्रु
वं या शक्तिः सा महादेवि केवलानन्द
रूपिणी तद्योगेनैव शक्तिः स्यात् साध
को वीररूपधृक् इति ज्ञात्वा जपेद्विद्यां
केवलं भवतत्परः जाति संबंधबुधि
स्यान्न कदापि सुसाधकः जाति संबं
धतो देवी नरके प्रतिपद्यते उक्तिष्ठं

स- ३४ 34

भक्षयेत्तासां दत्वा ज्ञात्वा क्लिष्टमेव हि शा
क्तिक्लिष्टं पिवेद्द्रव्यं वीरो क्लिष्टं न चर्वणं
शक्तिवीरप्रमाणेन किं न सिध्यति भूतले
आनंदपूर्णहृदयो विहरेत्कुलभैरवः
रक्तचंदनदिग्धांग ताम्बूलपूरिताननः
रक्तमाल्यांवरधरो रक्तकौपिनभूषणः
तस्माद्यत्नेन देवेशि कुलाचाररतो भ
वेत् शक्तिशक्तो जपेद्विद्यां स्वविद्यां
केवलं जपेत् यदि वा पूजयेन्मोहात्
सिद्धिहानिस्तु जायते तस्माद्यत्नेन मं
त्रेशि भवेच्छक्तिपरायणः एतत्तंत्रं च
मंत्रं च गोपयेन्मातृजारवत् मोक्षा
प्रकाशाद्विरादं वोधोति न संशयः
इत्याचारसारतंत्रे भट्टारहस्यकथनं
नाम षष्ठमः पटलः ६ ॥

देव्युवाच देवदेव महादेव महाकारु
णिक: प्रभो योगिनां किं सदा सेव्यं कौ
लानां बलमुत्तमं मनस्तोषकरं तत्र
किमसाध्यफलप्रदं वदस्व तद्विशेषेण
यद्यहं तव वल्लभा शिव उवाच श्रृणु वक्ष्ये
येन त्वां विनिवेदयामि कथया
मितवतीत्यागस्यागुह्यतरं महत् स्म
त्वा त्वया पिगोप्तव्यं यत्नेन पशु संकटे
वलो नाम महानासीदसुरो बलवान्
पुरा जित्वासुरगणान्सर्वान् निंद्रो भूत्स्व
यमेव स: तत: पलायत: सर्वे भयेवि
ह्वाद्दिवौकस: पुरंदरसुरेशायं स्मृतं
पीत्वासु निश्चितं नान्योस्ति तस्मादधि
कं त्राता ते मधुसूदनात् इति संचिंत्य

स. ३५ मुनयः परमेश्वरं संस्तूयमानमृषि-
35 भिः सिद्धगन्धर्वसेवितं हृष्टाश्च पुण्ड-
रीकाक्षं प्रणम्य दण्डवद्भुवि कृत्वाः
प्रांजलयः सर्वे देवाः शक्रपुरोगमाः
नमोस्तु हरये तुभ्यं सर्वदुःखहरायते
सुराणामार्तिनाशाय सर्वेशाय नमोन
मः नमस्ते मूर्तये तुभ्यं सृष्टिस्थित्यन्त
कारिणे गुणातीताय शुद्धाय परतो-
ऽपि परायच सर्वात्मने नमस्तुभ्यं सर्व
शक्तियुताय च सर्वज्ञ सर्वलोकाय
साक्षिणे ते नमो नमः इति स्तुत्वा सर्व
देवा तद्वृत्तान्तं निवेदयेत् शरणं त्वां ग
तं सर्वे त्राहि नस्तं निहत्य च दुराचारो
वलो हन्तुं यथा मा त्वचिरेन सः ददा

स्मार्कं च शक्रस्य तथा कर्तुं त्वमर्हसि
श्रुत्वेदं वचनं तेषामिदं प्राह पुरंदरं
हृतांतमेतज्जानामि बलस्यासुरा
त्मनः ब्रह्मणा न मया वापि न स वध्य
शिवेन वा त्वयैव वध्यो भवति सउ
रात्मा न संशयः एतत्सर्वं महेशाय
निवेदयेत्पुरंदरः स एव भगवान्स
र्वमेतज्जानाति शंकरः तवाभिल
षितं सर्वं सविधास्यति गम्यतां प्रप
द्यतां च यत्नेन त्वयासौ भक्तवत्सलः
श्रुत्वा प्रणम्य शक्रस्तं समायातो ममं
तिके आगत्य पुरभावोसौ प्रणम्य
च कृतांजलिः तुष्टाव विविधैस्तोत्रैर्म
वगद्गदभाषितं कैलासे निवसंतं
मां ध्यातो वै परमीश्वरं स्तोत्रमादेवं

स॰ ३६ 36

ङ्गविधैस्तु डङ्गवलिनादिनौ महद्भिः
परितोस्तानं सर्वतत्त्वविशेषतः अन्यै
र्नवधाः सकलो दुरात्मासौ भविष्य
ति भविष्येमेतद्धिताय शक्रमाङ्गा
यसन्निधिः तस्मैतत्परमंस्तानं दत्वा
शिवीभिर्दवधः त्रैलोक्यविजयास्ता
न मेतत्त्रैलोक्यदुर्लभं त्रैलोक्यवि
जयस्तानं नास्तितत्रमहेश्वरि अ
शेषजाड्याशमनं परमात्मप्रकाश
नं अखंडानंदनिलय, मद्वैतपरमा
स्पदं मनस्थैर्यकरं रोग शोकसंता
पनाशनं बलपुष्टिकरं सम्यक् यो
गसिद्धिकरं महत् निसेवितामिमं
स्तवस्तीर्थंतां वममांतिके ततो गा
त्वावत्सरांते सबलो जितस्मतेत्वया

इत्येवमुक्त्वा स मया प्रांजलिरिदमब्रवी
त् शाक्त उवाच देवदेव महादेव सर्व
ज्ञ सर्वतत्त्ववित् विधिना केन सेव्येय
को वा मंत्रो विशोधने तर्पणं स्वीकृतौ
मंत्रः संविदः कृपया प्रभो सर्वमेतद्वि
शेषेण सांगोपांगं वदस्व मे शिव उवा
च शृणु शाक्त महाभाग एतत्सर्वं वदा
मि ते श्रुत्वा च प्रिययत्नेन तदेवार्चन......
त्रैलोक्य विजया ख्याता नामानि प्रथमं शृ
णु कथयामि तव स्नेहादतिगुप्तानि स
र्वतः त्रैलोक्य विजया सिद्धा सिद्धिदा सि
द्धिमूलिका ज्ञानं संवित् संविदा वर्धना
मागारप्रदायिनी योगगम्या योगिभिः से
व्या योगमार्गप्रकाशिनी ब्रह्माणी ब्रह्म
संभूता ब्रह्मानंदप्रदायिनी वाग्देवता
वशकरी विजया विजयप्रदा समाधि
र्वरदाऽज्ञाननाशिनी च विधीयते श्वेत
रक्तपीतकृष्णपुष्पभेदाच्चतुर्विधा से

स्फ़्॰
३७

तथुण्याच ब्रह्माणी क्षत्रिया रक्तथुण्यिका
पीतथुण्याच वैश्या सा शूद्रा कृष्णमस्तनिका
निहत्य पत्राणीतानि सर्वाणि प्रयत्नतः
भर्जितानि ... तेनैव चूर्णीतानि शिलातल
ले त्रिकटु त्रिफला शृंगी कुष्ठधान्याकसैं
धवं रविजानि पत्राणि कटुकं नागकेस
रं जवानीद्वय मेथी च जीरकद्वयमेव च
एतानि सम भागानि रौद्र स्तुण्डानि चूर्णये
त् गृहीत्वा चूर्णमेवं तत् सं विचूर्णं ततस्स
मं उभयोस्तु समं दत्वा सितां तस्मिं क्षिपेद्
दृ सिक्षायित्वा च तदर्थांशं समं घृतं तथा
द्दंढ पुनः शिलातले पिष्ट्वा तिष्टुगंधा प्रव
र्तयेत् स्वर्णादि पात्रे मधुरतः स्थापयित्वा
ततः क्रमात् चतुर्भिर्मनुभिस्तस्याशोध
नं समुपाचरेत् निवेश्य तत्र पञ्चग्यं यथा
विधि विशोधयेत् संविदे ब्रह्मसंभूते ब्र
ह्मपुत्रि सदानघे भैरवानंददे तत्त्वं पवित्रा
भव सर्वदा ॐ ब्राह्म्यै नमः ब्राह्मणी शो

थनेमनुः सिद्धिमूलप्रियेदेविहीनबोधप्रबो
धिनी राजप्रजावशंकरिशत्रुकंठकसूद
नि ऐंत्लक्ष्मियायैनमः स्वाहा शोधयेदयरांन
तः अस्तानेंथनदीमाग्नेज्वालाग्नेस्तानन्नृपि
णि आनंदस्याङ्कतिप्रीतिं सम्यग्ज्ञानं प्रयच्छ
मे क्लीं वैष्णव्यैनमः स्वाहा वैष्णवाचशोधये
ततः नमस्यामिनमस्यामियोगमार्गप्रदर्शि
नी त्रैलोक्यविजयमातः समाधिफलदाभ
व ह्रीं मृडायैनमः स्वाहा एवंमृडानुशो
धने ॐअमृतेअमृतोद्भवेअमृतवर्षिणिप
देततः अमृतमाकर्षयद्वंद्वं सिद्धिंदेहिततः
परम् अमुकंमेततोवश्यादशमानयततः
परं द्विठांतोयंमन्त्रः प्रोक्तः सुत्रनक्षत्राणांच
मंत्रेण आनंदभैरवानंदभैरव्या तत्रमंत्रये
त् शिवसोममात्रकांतं कालभूवरूणान
लं वामकर्णसमायुक्तं वायुमहेंद्रसंयुतं
आनंदभैरवायेति शिवोमंत्रेणततोवदेत्
आनंदभैरवस्यायं आनंदभैरवीमृण
सर्ववह्नीजमालिख्य चंद्रहित्वा शिवंनयेत्

स॰ २८ 38

कर्णेवामालिंसंयोज्यस्तथादेव्यैमनुहृतो मू
लमंत्रंसप्तवारंतस्योपरिनियोजयेत् आवाह
नादिमुद्रांचयेत्तयोनिततःपरं दिग्बंधनंछो
टिभिस्तालत्रयध्वरःसरंदिग्बद्धास्तथापा
र्ष्णिघातैर्विघ्नान्विघ्नानयेत् सप्तधातर्पये
त्ब्रह्मरंध्रेमूलंजपन्मनु गुरुंपद्मेसहस्रारे
तथासकेतमुद्रया त्रिवारंतर्पयेत्कामक
हापितिजेच्छया परमात्मगुरुंतत्रपरापरगु
रुंततः श्रीनेत्रानंदभैरवोनर्पयेत्तदनुस्मरे
त् हृदयेनर्पयेद्देवि मूलेन तत्वमुद्रया
संविदांत्रिसकृद्वापि तिलसुद्धप्रमाणतः
ऐंवदवदपदंब्रूयाद्वाग्वादिनीततःपदं
ममजिह्वाग्रेस्थिरीभवेस्येनत्सर्वपदं ततः
सर्वसत्ववशंकरीस्वाहा त्रिःप्रोच्यजनुमुद्रया
त्सुखेसुखामृतेन दिव्येनस्वीकुर्यात्संवि
दंततः इत्यादिहेतमाध्वीकसैंधवेलव
णेनवा सितयाप्यगुडेनापिपंकेनकद

लीनता यद्यद्व्यामरंद्रव्यं पक्वान्नपुनशा
द्दिकं तेन विजया स्त्री कार्याकार्यसाध
कैः दुग्धयोगेन विजया केवलानंदव
र्धिनी महातेजस्करी चक्षुदोषादि वि
निवारिणी सा पुनर्जलयोगेन सर्वाजी
र्णविनाशिनी एतेन मेधामांसंघते वाग्दे
वीवशकारिणी विषमांचातिर्मीलांप्रति
मासृतमांसंघते कासदोषान शोषांश्च मधु
नासहनाशयेत सैंधवेन महावह्नि प्र
दा स्याल्लवणेनच सितया पथ्यगुडेना पि
शूलाम्लपित्तनाशिनी अतिशारोपशम
नी स्वप्रकाशप्रसादिनी आमवातसमु
द्भूतेग्रहणीच निवारिणी सर्वेवामधुरैर्द्र
का सर्वामयविनाशिनी बलपुष्टिप्रदा
चैव मधुरस्वरदायिनी ज्ञानविज्ञानदा

स॰ ३८
39

ह्निएपशीलमार्गप्रकाशिनी वक्तुनात्रकिमुक्तेनकेव
लाचित्स्वरूपिणी प्रकाशितंतवस्नेहात्सर्वागमस्तुगो
पिता अथास्वीकृत्यविजयांसहस्त्रारेगुरुंयजेत् पा
दुकामंत्रमुच्चार्य्यचतर्थ्यंतंनिवेदयेत् पंचभूतोत्थ
वीजांतेगंधादिपंचकंदिशेत् प्रणामंदंडवद्भूमौ
जप्त्वाश्रीगुरुपादुकां इष्टदेवंचतन्मंत्रंप्रजपेत्वि
हरेत्कृती एवमभ्यासतःशक्रप्रत्यहंवत्सरंततः
तेजस्वीवलवान्वाग्मीमेधावीप्रियदर्शनः रू
पयौवनसंपन्नोनानागणसमाश्रयः विख्याति
नसंदेहोऽभ्यासविशेषतनात् संविदःकेव
लायास्तुसेविनाकिंनसिध्यति संविदास
र्वयोर्मध्येसंविदेवगरीयसी संविद्योगस्त
तेहकर्त्तव्यसाधकोत्तमैः एककालंद्विकालं
वात्रिकालंपंचकालकं तोलकंवातदर्धंवा
तोलकद्वयमेववा नन्यूनाधिकयांमात्राय
याभवतिनिस्वसः न्यूनाधिकायांमात्रायांफ
लंनतत्तज्जायते तस्मात्प्रमाणमाश्रित्यकर्त्तव्य
सिद्धिमिच्छता एतत्तेकथितंसर्वंविजयाकल्प
मुत्तमं प्रेमादादचिरादस्यवांछितंतेभविष्य
ति इत्युक्तःसमयाशक्तोनिर्भरानंदनंदितः॥

भक्तयायर्मयाश्रुक्तालत्कालतत्वमुपचक्रमं संव
त्सरंप्रतिदिनंप्रयतस्त्रियः कालकं शक्रो
तिसेव्यविजयाविद्यानावलिप्तः जित्वा
वलाहरमभूदथदेवराजप्रासाहिवेश्मए
नकस्यसलष्टथकामः पत्नइहस्यमुदितं
परमंनिगूढंकुत्रापिनैवकथनीयमिदंक
दाचित् उक्तंहपातवमयानतुपूर्वंहृतं
देवित्वयापिविधिनाप्रणिधीयतांतत् ॥
इत्याचारतंत्रेहरगौरीसंवादेपरमरहस्याति
रस्यकथनेसंविदाकल्पेसर्वतत्वेवस्वीका
रविधि समाप्तः पटलः शुभम्